

แผนปฏิบัติการ
ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

โดย งานบริหารงานสาธารณสุข
เทศบาลตำบลนนทบุรี อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ ๒ เป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศการควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-๑๙) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาชาติใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ - เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) ประกอบกับกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามเป้าหมายของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน และชุมชน พร้อมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ โดยใช้หลักการ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ ๓Rs: Reduce Reuse Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงานจำนวน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง จัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง

เทศบาลตำบลโนนทอง เห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไข ปัญหาจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ เพื่อใช้ประกอบในการดำเนินโครงการ และประกอบการขอรับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลโนนทอง ให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนมีกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ตามหลักการ ๓Rs

๒.๒ เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชน มีกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยและมีการติดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน” และมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๒.๓ เพื่อให้ส่วนราชการในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนทอง มีส่วนร่วมรณรงค์ลดปริมาณขยะมูลฝอยภายใต้หลักการ ๓Rs และหลักการประชารัฐ

๓. เป้าหมาย

๓.๑ หมู่บ้าน/ชุมชน มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทาง

๓.๒ หมู่บ้าน/ชุมชน มีการติดตั้ง "จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน"

๓.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่สามารถเป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย

๓. ๔ ส่วนราชการในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนทอง จัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

๔. กรอบแนวคิด

๔.๑ แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย มีแนวทางการปฏิบัติ ๕ ขั้นตอน คือ

๑. สร้างความตระหนัก และความเข้าใจให้กับประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ระดับครัวเรือน

๒. เสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ

๓. พัฒนากฎระเบียบ มาตรการ และบังคับใช้กฎหมาย

๔. เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล

๔.๒ แผนพัฒนา มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๓ อนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมสู่สมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะสภาพปัญหาการไม่มีสถานที่ทิ้งขยะและไม่มีระบบกำจัดหรือการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นไปตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

๕. นิยามความหมายและประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และ หมายรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของ โรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

มูลฝอยติดเชื้อ คือ มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๒. ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๓. ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุ

กรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งมีชีวิตอื่นใด เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระบอกระเบิดบรรจุสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้ เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๔. ขยะทั่วไป (General waste) หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใสขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมที่สำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร พอลิเอทิลีนเปื้อนอาหาร เป็นต้น

๕. มูลฝอยติดเชื้อ (infectious waste) หมายถึง มูลฝอยทางการแพทย์ซึ่งมีเหตุอันควรให้สงสัยว่ามีหรืออาจมีเชื้อโรค มูลฝอยที่สัมผัสหรือสงสัยว่าได้สัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือด เช่น น้ำเหลือง เม็ดเลือดต่างๆ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกาย เช่น ปัสสาวะ เสมหะ น้ำลาย น้ำเหลือง หนอง ได้แก่

๕.๑ มูลฝอยที่เป็นของเหลวหรือสารคัดหลั่ง เช่น เลือด ส่วนประกอบของเลือด ปัสสาวะ อุจจาระ น้ำไขสันหลัง เสมหะ สารคัดหลั่งต่าง ๆ

๕.๒ มูลฝอยที่เป็นอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ เช่น ชิ้นเนื้อ เนื้อเยื่อ อวัยวะที่ได้จากการทำหัตถการต่างๆ มูลฝอยจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจศพ ซากสัตว์ทดลอง รวมทั้งวัสดุที่สัมผัสระหว่างการทำการหัตถการและการตรวจนั้นๆ

๕.๓ มูลฝอยของมีคมติดเชื้อที่ใช้แล้ว เช่น เข็ม ส่วนปลายแหลมคมของชุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดหรือชุดให้เลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือด ใบมีด หลอดแก้ว กระบอกฉีดยาชนิดแก้ว สไลด์ แผ่นกระจกปิดสไลด์ เครื่องมือที่แหลมคมต่างๆ ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว

๕.๔ มูลฝอยจากกระบวนการเก็บและเพาะเชื้อ เช่น เชื้อ อาหารเลี้ยงเชื้อ จานเลี้ยงเชื้อ วัสดุอื่นและเครื่องมือที่ใช้เพาะเชื้อแล้ว

๕.๕ มูลฝอยที่เป็นวัคซีน ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิตและภาชนะบรรจุ เช่น วัคซีนป้องกันวัณโรค โปลิโอ หัด หัดเยอรมัน คางทูม อีสุกอีใส ไขรากลัดน้อยชนิดกิน เป็นต้น

๔.๖ มูลฝอยติดเชื้ออื่นๆ ครอบคลุมถึง

- วัสดุทำจากผ้า เช่น สำลี ผ้าก๊อซ เสื้อคลุม ผ้าต่างๆ
- วัสดุทำจากพลาสติกและยาง เช่น ถุงมือใช้ครั้งเดียวทิ้ง กระบอกฉีดยาชนิดพลาสติก ปิเปตพลาสติก ท่อยาง ถุงใส่ปัสสาวะ ภาชนะพลาสติกกรองรับสารคัดหลั่งและเสมหะ ถุงเลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือด อุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว
- วัสดุทำจากกระดาษ เช่น กระดาษซับเลือด เสื้อคลุมใช้ครั้งเดียวทิ้ง ผ้าปิดปาก และถุงมือ เป็นต้น

บทที่ ๒

สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของตำบลโนนทอง

๑. ขยะมูลฝอยชุมชน

๑.๑ อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจากการสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่า เทศบาลตำบลโนนทอง มีปริมาณขยะมูลฝอย จำนวน ๑ - ๒ ตันต่อวัน สำหรับองค์ประกอบของขยะมูลฝอยของตำบลโนนทอง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเศษอาหาร เศษผัก ขององค์ประกอบทั้งหมดตามมาด้วยพลาสติก ส่วนอันดับ ๓ เป็นกระดาษ

๑.๒ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เทศบาลตำบลโนนทอง มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือในการขนและกำจัด และยังไม่มียุทธศาสตร์รวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท เพื่อรองรับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง จึงส่งผลให้ของเสียอันตรายชุมชนถูกทิ้งปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ครัวเรือนในเขตตำบลโนนทอง มีปริมาณขยะและมีการจัดการขยะ ดังนี้

๑. ขยะแห้ง มีการบริหารจัดการโดย การนำไปขาย นำไปเผา นำไปกองทิ้งไว้ และนำไปฝังกลบ ฯลฯ
๒. ขยะเปียก มีการบริหารจัดการโดย การนำไปเททิ้ง นำไปฝังกลบ นำไปทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ
๓. ขยะอันตราย มีการบริหารจัดการโดย การนำไปฝังกลบ นำไปกองทิ้ง นำไปทิ้งที่อื่น ฯลฯ
๔. ขยะทั่วไป มีการบริหารจัดการโดยการนำไปฝังกลบ นำไปกองทิ้ง นำไปเผา ฯลฯ

๒. มูลฝอยติดเชื้อ

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนทอง ยังไม่มีการดำเนินการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยส่วนใหญ่ถ้ามีมูลฝอยติดเชื้อ ก็จะนำไปรวบรวมไปกำจัดต่อไป

๓. ของเสียอันตรายชุมชน

จากการประเมินปริมาณของเสียอันตรายชุมชน เทศบาลตำบลโนนทองมีปริมาณของเสียอันตราย ๑ กิโลกรัมต่อคนต่อปี

๔. ลำดับความสำคัญของปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๔.๑ ปัญหาด้านชุมชน/การมีส่วนร่วม

- ๑) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีรูปแบบที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพและวิธีการดำเนินงานขาดความเด่นชัด
- ๒) กลุ่มเป้าหมายที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังขาดความครอบคลุม อาทิเช่น เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายร้านค้า เครือข่ายรับซื้อของเก่า เป็นต้น
- ๓) ประชาชนขาดจิตสำนึก ขาดความตระหนัก ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และมีการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์น้อย

๔.๒ ปัญหาด้านทรัพยากร

- ๑) ขยะมูลฝอยประเภทย่อยสลายได้ ยังไม่มีรูปแบบการลดและใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีประชาชนส่วนน้อยที่มีการทำปุ๋ยน้ำ/ปุ๋ยชีวภาพ
- ๒) ขยะรีไซเคิล ปัจจุบันกระทำโดยกระบวนการนอกระบบ คนเก็บของเก่าและร้านรับซื้อของเก่ามาซื้อขยะรีไซเคิลประจำทุกหมู่บ้าน แต่ราคาซื้อขายไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัด และกดราคาเพื่อเก็งกำไร

๓) ขยะอันตรายจากชุมชนยังไม่มี การส่งเสริมการคัดแยกที่จริงจัง เนื่องจากเมื่อประชาชนคัดแยกแล้ว ไม่มีสถานที่กำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาลหรือจัดรวบรวมประจำหมู่บ้าน

๔) ภาชนะ/ถังรองรับมูลฝอย ไม่มีในเขตพื้นที่ตำบลโนนทอง

๔.๓ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

๑) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๒) ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเท่าที่ควร

๓) เทศบาลตำบลโนนทอง มีรายได้ไม่เพียงพอในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

๔.๔ ข้อจำกัดของเทศบาลตำบลโนนทอง

๑) เทศบาลตำบลโนนทอง ยังไม่มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

๒) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการ

๕. อุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๕.๑ ขยะมูลฝอยครัวเรือน/ชุมชน เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการคัดแยกขยะของประชาชน/ชุมชนตั้งแต่ต้นทางยังดำเนินการได้ไม่มีประสิทธิภาพ

๕.๒ ขยะมูลฝอยครัวเรือนที่เกิดขึ้นมีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นการเผาและฝัง ส่งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๓ ข้อจำกัดด้านงบประมาณของเทศบาลตำบลโนนทอง

๕.๔ จุลกรรวมของเสียอันตรายชุมชน ยังไม่มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลโนนทอง

๑. วิสัยทัศน์

"ลดปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในชุมชนหมู่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน"

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของเทศบาลตำบลโนนทอง

๒.๒ เพื่อให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของเทศบาลตำบลโนนทอง และดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน

๒.๓ เทศบาลตำบลโนนทอง นำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลโนนทอง ประกอบด้วย

๓.๑ ขยะมูลฝอยมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภทอย่างถูกต้อง โดยลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ จากปริมาณขยะที่มีอยู่กว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ

๓.๒ ของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัด ณ แหล่งที่รับกำจัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ

๓.๓ มีการพัฒนารายได้จากขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือขยะรีไซเคิล ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘ ของปริมาณขยะรีไซเคิล

๔. กรอบแนวคิด

๔.๑ หลักการ ๓Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อให้เกิดการใช้น้อย การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน ส่วนราชการในการจัดการขยะมูลฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนให้เกิดวินัย ลดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยเพื่อลดการเกิดขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการกำจัดในขั้นสุดท้าย ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการและภาคราชการในชุมชนให้คัดแยกและลดปริมาณ ในส่วนของภาคเอกชนต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ตามหลักการ ๓Rs

๔.๒ การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ออกกฎระเบียบกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการลด คัดแยกเก็บ รวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงหลักเกณฑ์แนวทางการจัดการ คู่มือปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

๔.๓ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีจิตสำนึกและวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ให้ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้นทาง

๕. ยุทธศาสตร์/มาตรการ

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของเทศบาลตำบลโนนทอง ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ๕ มาตรการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างองค์ความรู้ ความตระหนักโดยการมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก การใช้ประโยชน์และการทิ้งขยะที่ไม่เป็นภาระสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๑ : ให้ความรู้ เช่นการฝึกอบรม การพาไปศึกษาดูงานชุมชนที่มีการบริหารจัดการขยะ

มาตรการที่ ๒ : ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสังคม เช่น การขอความร่วมมือประชาชนในการนำตะกร้า ถังผ้าหรือถุงพลาสติกใบใหญ่ ๑ ใบไปซื้อของที่ตลาดนัดในพื้นที่ ขอความร่วมมือร้านค้าลดการใช้ถุงพลาสติก และกล่องโฟมที่เป็นอันตราย มาใช้กล่องกระดาษที่ทำจากธรรมชาติแทน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน

มาตรการที่ ๑ : ให้การสนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบรวมกลุ่ม

มาตรการที่ ๒ : ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งธนาคารขยะหรือผ้าป่าขยะในทุกหมู่บ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมให้เอกชน พ่อค้าเร่รับซื้อของเก่า ส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

มาตรการที่ ๑ : ขอความร่วมมือจากเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

มาตรการที่ ๒ : จัดทำจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลโนนทอง

๑. แผนงานระยะเร่งด่วน

แผนงานที่ ๑ : เสริมสร้างสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. โครงการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (๓Rs)
๒. โครงการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม
๓. โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน
๔. ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๒ : องค์กรประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้การจัดการขยะที่ไม่เป็นภาระสิ่งแวดล้อม

๑. องค์กร ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกการลด คัดแยกและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

แผนงานที่ ๓ : บังคับใช้กฎหมาย

๑. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ
๒. ควบคุมพ่อค้าเร่รับซื้อของเก่าในชุมชน

๒. แผนงานระยะยาว

แผนงานที่ ๑ : เสริมสร้างสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. โครงการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (๓Rs)
๒. โครงการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม
๓. โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน
๔. ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๒ : องค์กรประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความรู้การจัดการขยะที่ไม่เป็นภาระสิ่งแวดล้อม

๑. องค์กร ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกการลด คัดแยกและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

แผนงานที่ ๓ : บังคับใช้กฎหมาย

๑. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน
๒. ควบคุมพ่อค้าเร่รับซื้อของเก่าในชุมชน
๓. ออกข้อบังคับตำบลให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด

บทที่ ๕

แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับ อปท.

เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีห้วงระยะเวลาดำเนินการดังนั้น เพื่อกำหนด เป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ภายใน ๑ ปี จึงกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ของเทศบาลตำบลโนนทองและหมู่บ้าน/ชุมชน

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑	ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"จังหวัดสะอาด"	ตุลาคม ๒๕๖๖	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๒	จัดทำเทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	พฤศจิกายน ๒๕๖๖	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๓	จัดทำโครงการออกประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับ อปท.จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน	ธันวาคม ๒๕๖๖	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๓	จัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"	ธันวาคม ๒๕๖๖	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๕	จัดทำข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับ อปท.ตามหลัก ๓Rs	มกราคม ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๖	จัดทำฐานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย มฝ.๒	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๗	จัดกิจกรรมรณรงค์ ๓ช ใช้น้อย ใช้น้ำ กลับมาใช้ใหม่ ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผล สัมฤทธิ์	กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๘	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์วิธีการ นำขยะไปใช้ประโยชน์ผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน	มีนาคม – เมษายน ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๙	จัดกิจกรรม Big Cleaning Day สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์	เมษายน – พฤษภาคม ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑๐	สนับสนุนทรัพยากรด้านข้อมูล องค์ความรู้ งบประมาณและอำนวยความสะดวกให้กับ หมู่บ้านและดำเนินการภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย	เมษายน – พฤษภาคม ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๑๑	จัดตั้ง"จุดรวบรวมขยะมูลฝอยอันตราย ชุมชน อย่างน้อย ๑ จุด ให้ครบทุกหมู่บ้าน	พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข
๑๒	ติดตามประเมินผลและรายงานผลการ ดำเนินงาน ๑) หมู่บ้านรายงานเทศบาล ๒) เทศบาลรายงานอำเภอ	สิงหาคม – กันยายน ๒๕๖๗	งานบริหารงาน สาธารณสุข

(ลงชื่อ).....

(นางสาวปภัสสร จันทะวาระ)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวสุขศรี คำสุข)
หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

(ลงชื่อ).....

(นายวิเชียร อุ่นเที้ยว)
รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน
ปลัดเทศบาลตำบลโนนทอง

(ลงชื่อ).....

(นายชัยยา ภูมิเขต)
นายกเทศมนตรีตำบลโนนทอง